

Όσιος Άνθιμος ο διά Χριστόν σαλός († 9/12/1867)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

1.

Γεννήθηκε στη Σόφια της Βουλγαρίας και τα πρώτα του χρόνια τα έζησε με πολλή ευλάβεια και προσήλωση στις Ιερές ακολουθίες της Εκκλησίας. Νέος νυμφεύθηκε και κατόπιν χειροτονήθηκε Ιερέυς. Μετά τον θάνατο της συζύγου του ήλθε στο Άγιον Όρος, περί το 1830, κι έγινε μοναχός στη μονή Σίμωνος Πέτρας.

Το 1841 επέλεξε ένα δύσκολο δρόμο αγιότητας, την διά Χριστόν σαλότητα, και

αναχώρησε για τις αθωνικές ερημιές. Συχνά πήγαινε στη μονή του Αγίου Παντελεήμονος και του άρεσε ν' ακούει την ακολουθία από τον νάρθηκα προσποιούμενος, για να ταπεινώνεται, τον σαλό. Όταν τον αντιλαμβάνονταν, αναχωρούσε για τα σπήλαια, τα δάση και τις ρεματιές του Άθωνα. Μ' ένα τριμένο τσουβάλι αντί για ράσο, με μεγάλη αυτομεμψία και αυταπάρνηση, ζούσε στις παγωνιές και τους καύσωνες με υπομονή κι ελπίδα. Σε ορισμένους με το διορατικό του χάρισμα αποκάλυπτε τους κρυφούς τους λογισμούς και τους διόρθωνε κατανύσσοντάς τους. Ορισμένοι τον θεωρούσαν πραγματικά σαλό. Εκείνος όμως τηρούσε πάντα τον αυστηρό κανόνα της ακτημοσύνης, της νηστείας και της προσευχής, μισώντας τις τιμές και τους επαίνους. Για κατοικία είχε τους βράχους, τα φαράγγια και τις κουφάλες των δένδρων. Περιδιάβαινε όλο το Άγιον Όρος νοθετώντας πολλούς με την άκρα ασκητική του ζωή.

Το τέλος του, πού από καιρό το προγνώρισε, τον βρήκε στο νοσοκομείο της μονής Ζωγράφου, στις 9 Δεκεμβρίου 1867. Η μνήμη του είναι άγνωστη στους συναξαριστές. Τιμάται στις 9 Δεκεμβρίου.

πηγή: Μοναχού Μωϋσέως Αγιορείτου, Άγιοι Αγίου Όρους, Εκδόσεις Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2007

2.

Ο πατήρ Άνθιμος γεννήθηκε στη Σόφια και υ-πήρξε στον κόσμο ιερέας σε ενορία. Μετά το θάνατο της πρεσβυτέρας του, περί το 1830, αποσύρθηκε στο Άγιο Όρος, όπου στην αρχή μόνασε στην μονή της Σιμωνόπετρας και έλαβε το μοναχικό σχήμα.

Από το έτος 1841 άρχισε να κάνει τον δια Χριστό Σαλό, αλλά δεν έγινε γνωστό τι τον οδήγησε να ακο-λουθήσει αυτό τον δύσκολο και μαρτυρικό δρόμο της πνευματικής ζωής. Αγαπούσε πολύ το ρωσικό μονα-στήρι του Αγίου Παντελεήμονα, του άρεσε πολύ να παρακολουθεί τις ρωσικές ακολουθίες, γι' αυτό και πήγαινε συχνά εκεί, μερικές φορές έμενε για μια εβδο-μάδα, ίσως και περισσότερο.

Ο π. Άνθιμος πάντοτε προσπαθούσε να κρύβει την εσωτερική ζωή του, κάνοντας τον τρελό, συχνά μιλούσε άσκοπα και αλλόκοτα και μερικές φορές συ-μπεριφερόταν παράξενα. Όταν καταλάβαινε ότι οι άν-θρωποι άρχιζαν να αντιλαμβάνονται την πνευματική του νοερή εργασία και να του δείχνουν σεβασμό, σκο-πίμως κάτι παράλογο θα έβρισκε να κάνει, για να ανα-τρέψει την εκτίμηση προς το πρόσωπό του ή θα έφευ-γε για την έρημο, για να ησυχάσει για δύο ή τρεις μή-νες, ή πάλι θα έτρεχε στις σπηλιές και στα απόμακρα μέρη του Άθωνα και έπειτα πάλι θα επέστρεφε στο μοναστήρι.

Στην αρχή της σαλότητάς του και για πέντε περί-που χρόνια, φορούσε κανονικό ράσο και ζωστικό, έ-τρωγε στην κοινή τράπεζα και δεν απομακρυνόταν για πολύ στην ερημιά. Έτσι, σιγά σιγά προσπαθούσε να γίνεται πιο ολιγαρκής και στο φαγητό και στα εν-δύματα, ώσπου τα παπούτσια του τρύπησαν, τα ρούχα του άρχισαν να σχίζονται και αυτός κατέληξε να ζει σαν ρακένδυτος. Πολλοί, βλέποντας την υπερφυσική του συμπεριφορά, πνευματικά δυνάμωναν, αλλά μερι-κοί σκανδαλίζονταν γιατί τον θεωρούσαν ασυλλόγιστο. Εκείνος νουθετώντας διόρθωνε, ενδυνάμωνε και τις ψυχές των αδελφών με την κάθε ευκαιρία ωφελού-σε, όμως, την εσωτερική του ζωή απέκρυπτε με προ-σοχή. Λίγοι ήσαν αυτοί που είχαν την ευλογία να τους αποκαλυφθεί, αλλά οι περισσότεροι γνώριζαν ό-τι είχε το χάρισμα της προορατικότητας.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του, πολύ συχνά πήγαινε στο Ρωσικό, αλλά δεν έμπαινε πάντοτε μέσα, εκτός αν τον καλούσαν επιτακτικά. Έμενε συχνά πί-σω από το μοναστήρι κοντά στην κουζίνα ή στην τρα-πεζαρία για τους εργάτες, όπου τον καιρό που έκανε πολύ κρύο πήγαινε για να ζεσταίνεται και να τρέφε-ται. Ο ηγούμενος είχε πει στον εκεί τραπεζάρη να υ-ποδέχεται τον γέροντα και να τον περιποιείται. αυτός εγκάρδια τηρούσε την εντολή του ηγουμένου και κα-τάφερε να αποκτήσει ιδιαίτερα την εμπιστοσύνη του π. Άνθιμου, έτσι διδάχθηκε και τα μυστικά του πνευ-ματικά γυμνάσματα.

Ο π. Άνθιμος είχε μεγάλο χάρισμα από τον Θεό για αρκετό διάστημα να νηστεύει, πράγμα το οποίο πρόσεχε να μη γίνεται ορατό, αλλά μερικές φορές, ό-χι σκόπιμα, στο οικείο περιβάλλον του, αποκάλυπτε τα χαρίσματα τα οποία ο Κύριος τον αξίωνε να γευθεί. Έτσι μια φορά κατά το χρόνο της νηστείας των αγίων Πέτρου και Παύλου, ο γέροντας πήγε στο Ρω-σικό πολύ κουρασμένος και ο μοναχός που τον υποδέ-χθηκε τον περιποιήθηκε με χαρά και του παρέθεσε τράπεζα. Ο π. Άνθιμος άρχισε να τρώει, ο μοναχός τότε έφυγε προς στιγμήν από την τραπεζαρία, κοιτά-ζοντας λίγο προς το μέρος του γέροντα. Ο π. Άνθι-μος μη γνωρίζοντας ότι τον κοιτάει, άρχισε να τρώει γρήγορα και λαίμαργα. Αυτό σκανδάλισε τον τραπε-ζάρη ο οποίος άρχισε να κατηγορεί τον γέροντα με τον λογισμό του, γιατί τάχα ο τόσο ξηρός και αδύνα-τος μοναχός τρώει τόσο πολύ. Έχοντας τέτοιους λο-γισμούς βγήκε από την τραπεζαρία. Ο γέροντας αφού τελείωσε το φαγητό, βγήκε και αυτός και κάθισε δί-πλα στην πόρτα. Βλέποντας τον φίλο μοναχό, που τον περιποιήθηκε, τον κάλεσε να καθίσει δίπλα του και τον πήρε από το χέρι, ρωτώντας τον:

-Αλήθεια, γνωρίζεις λοιπόν αδελφέ μου, τί σημαί-νει ταπείνωση;

Ο μοναχός με ταπείνωση απάντησε:

-Δεν γνωρίζω.

-Ταπείνωση σημαίνει, κανένα να μη κατακρίνεις και τον εαυτό σου να θεωρείς τον χειρότερο από όλους. Ιδού, εσύ πριν λίγο σκανδαλίστηκες και με κατέκρινες γιατί

έφαγα τόσο πολύ, αλλά δεν ξέρεις πόσες μέ-ρες έχω να φάω... Θυμάσαι, όταν για τελευταία φορά έφαγα εδώ;

-Θυμάμαι πάτερ, ότι ήσουν εδώ την Κυριακή των Βαΐων, από τότε δεν σε ξαναείδα.-

-Βλέπεις λοιπόν πόσες ημέρες έχω να φάω; Και συ με κατακρίνεις γιατί τρώω πολύ. Αδελφέ. τα χαρί-σματα του Θεού είναι διάφορα και στον καθένα κάτι έχει δώσει ξεχωριστό. Έτσι σε μένα ο Θεός έδωσε την δύναμη να υπομένω την πείνα και την δίψα. Μπο-ρείς όμως εσύ σ' αυτά να υπομένεις τόσο, όσο εγώ; Κάνε δοκιμή, βγάλε τα ενδύματά σου και ανυπόδητος έλα μαζί μου, τουλάχιστον μέχρι το κοντικό μοναστή-ρι. Εσύ είσαι ψάλτης, πώς ψέλνεις στον Θεό; Οι λο-γισμοί σου τρέχουν σε όλες τις κατευθύνσεις, άκουσε πώς εγώ τώρα θα ψάλλω.

Ο γέροντας ύψωσε τα χέρια προς τον ουρανό και με φωνή όλο συγκίνηση έψαλλε:

-Αλληλούια...

Δάκρυα μεγάλα άρχισαν να τρέχουν από τα μάτια του. Ο τραπεζάρης εθλίβη και άρχισε να κλαίει. Τότε ο γέροντας του είπε:

-Λοιπόν, αδελφέ, μη κατακρίνεις κανένα, γιατί δεν γνωρίζεις τι χαρίσματα μπορεί να διαθέτουν άλ-λοι. προσοχή να δίνεις στα της δικής σου ψυχής.

Ο αδελφός, έβαλε μετάνοια στον γέροντα και τον παρακάλεσε να τον συγχωρέσει και από τότε δημιουρ-γήθηκε μεταξύ τους μια πνευματική φιλία.

Ένας άλλος αδελφός, κάποτε, σκανδαλίστηκε από κάποιες ενέργειες του γέροντα και τον ενόχλησε ο λο-γισμός: Είναι δυνατόν να είναι διορατικός, ενώ έτρω-γε τόσο πολύ;

Ο γέροντας κατάλαβε τους λογισμούς του και τον κάλεσε κοντά του λέγοντας:

-Εσύ, αδελφέ, θέλεις να γίνεις μοναχός καλός, ενώ οι λογισμοί σου βρίσκονται στην Ρωσία. Θα πας εκεί, θα κάνεις το θέλημά σου και αφού θα ξαναγυρί-σεις εδώ, τότε ο πνευματικός σου θα σου δώσει το μέγα και αγγελικό σχήμα.

Τα λόγια του Στάρετς επαληθεύθηκαν, όπως είχε προβλέψει. Εκείνος ο αδελφός είχε πολλούς λογι-σμούς γι' αυτό εγκατέλειψε το κοινόβιο και έφυγε για την πατρίδα του τη Ρωσία, αλλά έπειτα από ένα χρό-νο πάλι επέστρεψε στο Άγιο Όρος και αξιώθηκε του μεγάλου σχήματος.

Ο μοναχός που διακονούσε τον π. Άνθιμο τον ε-κτιμούσε σαν άγιο, όμως συγχρόνως, φοβόταν να το εκφράσει, γιατί γνώριζε ότι ο γέροντας δεν ήθελε ε-παίνους. Μια φορά ο τραπεζάρης περίμενε τον γέρο-ντα, τον τακτοποίησε στην τράπεζα, ενώ ο ίδιος από σεβασμό δεν κάθησε δίπλα του, αλλά προσποιήθηκε ότι έχει κάποιο διακόνημα. Ο γέροντας έτρωγε σιω-πηλός με δυσκολία και έβλεπε τον αδελφό, ο οποίος πήγαινε εδώ κι εκεί. Όταν τελείωσε το φαγητό ο π. Άνθιμος, σηκώθηκε από το κάθισμα λέγοντας:

-Καλά, καλά αδελφέ, τώρα σταμάτησε. Είθε να σε βοηθήσει ο Κύριος και να σου

δίνει δύναμη.

Ένας ιερομόναχος του είχε πει ότι ο τραπεζάρης νοσταλγούσε την ιδιαίτερή του πατρίδα και σκεφτό-ταν να αφήσει το Άγιον Όρος. Όταν πάλι εκείνος ο αδελφός σκεφτόταν αυτά, ξαφνικά στο κελλί του μπή-κε ο π. Άνθιμος, πράγμα που δεν είχε ξανασυμβεί πριν και του είπε:

-Η μητέρα του Θεού μου αποκάλυψε να σου πω, να μη πας στην Ρωσία γιατί, αν ξαναφύγεις για τον κόσμο, να ξέρεις πως θα πέσεις σε μεγάλες αμαρτίες.

Κάποτε για πολύ καιρό ο γέροντας είχε μείνει με προσευχή στις κορυφές του Άθωνα. Ο τραπεζάρης, ο οποίος για αρκετό καιρό είχε να δει τον γέροντα ανη-σύχησε και γι' αυτό έκανε προσευχή στο Θεό να τον οδηγήσει πίσω στο μοναστήρι. Γιατί συλλογιζόταν ό-τι ίσως ο γέροντας από την πολλή άσκηση στην έρη-μο κουράστηκε και ίσως έπρεπε κάποιος να του πάει φαγητό και τσάι. Την επομένη ημέρα το πρωί ο γέρο-ντας επέστρεψε στη μονή και όταν συνάντησε τον τραπεζάρη φίλο του, τον κοίταξε με ελαφρό χαμόγελο και του είπε:

-Ορίστε, για το θέλημά σου κατέβηκα από τον Ά-θωνα, είμαι κατάκοπος και τα πόδια μου πλήγιασαν α-πό τις πέτρες. Χρειάζομαι λοιπόν το τσάι σου, έπειτα από τέτοια κούραση.

Ο αδελφός ξαφνιασθηκε για το προορατικό του χάρισμα και του ζήτησε συγγνώμη για την ταλαιπω-ρία.

Μια φορά, αρχές Οκτωβρίου, όταν στο Ρωσικό είχαν αγρυπνία προς τιμήν της Τιμίας Εσθήτος (Ζώ-νης) της Υπεραγίας Θεοτόκου, ο π. Άνθιμος βάδιζε προς το μοναστήρι κουρασμένος και με δυσκολία α-ναπνέοντας. Όταν συνάντησε τον γνωστό του μονα-χό, του είπε:

-Αυτή την νύκτα βρισκόμουν σε μια τοποθεσία κοντά στη μονή Ζωγράφου και προσευχόμουν πάνω σε μια πέτρα. Κατά την ώρα της προσευχής είδα την Μητέρα του Θεού να κατεβαίνει από τον ουρανό προς το μοναστήρι σας. Χάρηκα γι' αυτή την αποκάλυψη και έτρεξα προς τα εδώ για να προφθάσω, να βρεθώ υ-πό την σκέπη της, μαζί με όλους εσάς. Όμως, όταν άρχισα να τρέχω, ξαφνικά εμφανίστηκε ένα φίδι και με ορμή πετάχθηκε πάνω μου και με δύναμη με δά-γκωσε στο πόδι. Αλλά κατάλαβα ότι αυτό ήταν πειρα-σμός, ο οποίος ήλθε κατά παραχώρηση Θεού, για να με κάνει να ξεχάσω την πνευματική ωφέλεια και την αγρυπνία, γι' αυτό και δεν έδωσα σημασία και άρχισα να τρέχω, έως το μοναστήρι.

Ο αδελφός κοίταξε το πόδι του γέροντα: Η πα-τούσα ήταν τραυματισμένη και το αίμα έτρεχε από τις πληγές. Η μεγάλη αγάπη του γέροντα προς τον Θεό τον έκανε να μη αισθάνεται τον σαρκικό πόνο.

Ο χειμώνας του 1862 ήταν πολύ κρύος και γεμάτος χιόνια. Ο π. Άνθιμος ζούσε τότε στην έρημο, σε μια σπηλιά στους πρόποδες του Άθωνα. Το χιόνι σε 'κείνο το σημείο ήταν τόσο πολύ, που έφραξε την έξοδο της σπηλιάς. Έτσι ο γέροντας αποκλείστηκε για σαράντα έξι ημέρες, δίχως ψωμί. Επειδή τον χειμώνα τον περνούσε μέσα στο μοναστήρι και οι πατέρες του Ρωσικού έβλεπαν ότι με τέτοιο δυνατό κρύο δεν ερχόταν, άρχισαν να ανησυχούν, μήπως του συνέβη κάτι στην έρημο. Τότε μια μέρα ο γέροντας κατέβηκε στο μοναστήρι κατάκοπος και με παγωμένο πρόσωπο και τα χέρια. Ο αδελφός που έδειχνε πάντα ενδιαφέρον γι' αυτόν, βλέποντάς τον απροσδόκητα αναφώνησε χαρούμενος:

-Πάτερ εσύ είσαι; Εμείς ανησυχούσαμε, ότι δεν θα σε ξαναδούμε. Πού ήσουν όλον αυτόν τον καιρό;

-Καθόμουν στην σπηλιά.

-Και τί έτρωγες εκεί πάτερ;

-Αδελφέ μου π. Βίκτωρα, πόσο εκεί υπέφερα από το κρύο και τον διάβολο, μόνο ο Θεός γνωρίζει. Νόμισα ότι είχε έρθει το τέλος της ζωής μου, αλλά εμφανίστηκε ο άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής και με γλύτωσε από τον θάνατο.

Κάποτε πάλι συνέβη, να μην εμφανιστεί στο μοναστήρι ο γέροντας για πέντε μήνες. Οι μοναχοί και πάλι ανησύχησαν μήπως του συνέβη τίποτα κακό. Ο πνευματικός Ιερώνυμος γνώριζε έναν ησυχαστή στον οποίο ο π. Άνθιμος είχε εμπιστοσύνη και τον παρακάλεσε να αναζητήσει τον γέροντα και να μάθει την αιτία που τόσο καιρό δεν έχει εμφανισθεί στο μοναστήρι. Βλέποντας τον π. Άνθιμο εκείνος ο πνευματικός τον ρώτησε, γιατί δεν πηγαίνει πια στο Ρωσικό. Ο γέροντας του απάντησε:

-Όσο καιρό δεν με επαινούσαν και δεν με θεωρούσαν άγιο, πήγαινα, τώρα όχι μόνο δεν έχω όφελος να πάω, αλλά ίσως είναι και προς ζημία της ψυχής μου. Την τελευταία φορά που πήγα, ένας ιερομόναχος έπεσε στα πόδια μου και είπε: προσευχήσου για μένα, άγιε πάτερ, τον αμαρτωλό. Όταν έφυγε αυτός, άλλος ένας ιερομόναχος ήρθε να μου πει τα ίδια. Βλέπεις λοιπόν, μπορώ να ξαναπάω σ' αυτούς; Αν και αγαπώ τόσο αυτό το μοναστήρι, γι' αυτό θα τους επισκέπτομαι σπάνια.

Όμως, παρ' όλα αυτά, ο π. Άνθιμος πήγαινε στο Ρωσικό, αλλά δεν έμπαινε μέσα, παρά ήταν φιλοξε-νούμενος του φίλου του μοναχού έξω από το μοναστή-ρι. Μ' αυτόν συζητούσε για όλα και του αποκάλυπτε ακόμα, τα θαυμαστά σημεία. Μια φορά ο γέροντας πήγε και μίλησε στην ώρα της τράπεζας, όπου τον εί-χαν προσκαλέσει και είπε τα εξής:

-Ο άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων, χθες την Κυρια-κή επισκέφθηκε το μοναστήρι σας, γιατί είχατε φιλο-ξενήσει πολλούς ερημίτες στην τράπεζά σας, δίνοντάς τους και ευλογίες.

Ο π. Άνθιμος δεν είχε μόνιμη κατοικία, αλλά ό-λο το Άγιον Όρος ήταν δικό του. (Περιπατητές, ονο-μάζονταν εκείνοι οι μοναχοί που δεν ανήκαν σε κά-ποιο μοναστήρι, δηλαδή ενταγμένοι σε κάποιο μοναχολόγιο). Πήγαινε σε όλα τα μοναστήρια και τις σκή-τες και σε όλα τα μέρη, μα πιο συχνά στο Ρωσικό. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του ζούσε γύρω από τη μο-νή Ζωγράφου και εργαζόταν στο κτίσιμο του νέου μο-ναστηριού, μεταφέροντας πέτρες και νερό. Τον Αύγουστο του 1867, ο μεγάλος ασκητής για τελευταία φορά επισκέφθηκε το Ρωσικό, πήγε κατευ-θείαν μέσα στο αρχονταρίκι και για πολλή ώρα συνο-μίλησε με τον γνωστό του αδελφό μοναχό. Τον νουθέτησε πώς να νικάει τους λογισμούς και τα πάθη και στο τέλος του είπε:

-Εγώ πλέον δεν θα ξανάρθω σε σας, γιατί σύντο-μα θα πεθάνω.

Στο τέλος του Νοεμβρίου της ίδιας χρονιάς ο π. Άνθιμος πήγε στου Ζωγράφου και εκεί αρρώστησε. Τον έβαλαν στο νοσοκομείο, στο οποίο παρέμεινε δώ-δεκα ημέρες. Στις εννέα Δεκεμβρίου (1867) έφυγε από αυτή την ζωή και εν ειρήνη αναπαύθηκε εις τας ουρανίους μονάς.

Πηγή: Από το Περιβόλι της Παναγίας, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη